

1. Wat is belangrijk in de week van voorbereiding?

Volgende week hopen we samen het Heilig Avondmaal te vieren. En het is een mooie traditie om je dan in de week voorafgaande aan het Avondmaal daarvoor voor te bereiden. We lezen dan, in de dienst van voorbereiding, een stukje uit het Avondmaalsformulier, een uitleg uit ons kerkboek over wat het Avondmaal inhoudt. Dat stukje uitleg zullen we straks gaan lezen. In dat stukje uit het formulier staan drie vragen, die in het kort hierop neerkomen: (1) beseft je dat je een mens bent met zonde en gebreken, dat er iets zit tussen God en jou? (2) Geloof je dat Jezus Christus juist daarvoor gestorven is en opgestaan, en dat Hij je zonden vergeven heeft? En (3) heb je echt een hartstochtelijk verlangen om Jezus wérkelijk te volgen? Met andere woorden: hoe is het met de band tussen God en jou? Het Avondmaal is daarvoor van enorm belang. Dat is zéker heel belangrijk. En toch, toen ik bezig was met Handelingen 27, juist in het kader van deze voorbereidingsdienst, besepte ik dat er eigenlijk nóg iets is. Er is méér nodig, deze week, in je voorbereiding. En ik wil dat graag duidelijk maken door eerst deze geschiedenis met je door te nemen. Wat is er aan de hand in dit bijbelgedeelte?

2. Paulus beroept zich op de keizer

Om dat te begrijpen moeten we even terug in de tijd. Rond het jaar 58 na Christus komt Paulus terug in Jeruzalem, na drie keer een lange zendingsreis gemaakt te hebben. Maar daar, in Jeruzalem, heeft hij véél vijanden. De Joodse leiders kunnen zijn bloed wel drinken. Want Paulus is hélemaal omgekeerd. Eerst heeft hij de christenen vervolgd. Dat viel goed bij de Joodse leiders, want die wilden de sekte van Jezus de kop indrukken. Maar op een dag kwam Paulus zélf tot geloof in Jezus! Hij draaide 180 graden om! Vervolgens maakte hij die lange zendingsreizen, en toen kwam hij dus terug in Jeruzalem. Het bericht ging door Jeruzalem: 'Paulus is terug!' En vervolgens ging er ook nog een gerucht door de stad: 'Paulus heeft een niet-Jood meegenomen, de tempel in!' Dat mocht absoluut niet! Als de mensen dan opeens Paulus herkennen, ontstaat er een grote rel. Het scheelt niet veel of Paulus wordt gelynacht door het volk. Gelukkig grijpen de Romeinse soldaten nog net op tijd in, anders had Paulus het niet overleefd. Paulus wordt door de Romeinen meegenomen, maar wat blijkt? De Joodse leiders hebben een moordplan bedacht tegen hem. Gelukkig is er een neefje van Paulus, die hoort van dat plan. Hij gaat de Romeinen waarschuwen. En dan wordt Paulus in de nacht, onder ware bewaking, overgebracht van Jeruzalem naar Caesarea, de Romeinse hoofdstad van de provincie Judea. Paulus wordt daar in de gevangenis gezet, en hij zit daar twee jaar lang. Er gebeurt verder niks. Het proces wordt niet voortgezet. Stadhouder Felix hoopt dat de vrienden van Paulus een soort crowdfundingactie gaan houden en dat ze Paulus komen vrijkopen. Maar dat gebeurt niet. En daar zit Paulus dan... Even pas op de plaats. Je moet je dat even voorstellen: Paulus die zó'n gigantische drive had om het Evangelie door te geven, die op alle plekken waar hij kwam maar éven bleef – dan móést hij weer verder, want er waren nog méér mensen die over Jezus moesten horen... Paulus, met zijn onstuitbare energie, hij zit hier, in Caesarea, twee jaar in een cel. Het lijkt volstrekt verloren tijd... Misschien herken je dat wel: het gevoel dat je leven op een dood spoor is beland. Dat je totaal niet verder komt. Dat de tijd voorbij gaat, en het lijkt volstrekt verloren tijd... Waarom zorgt God er niet voor dat Paulus vrijkomt? Hij zou zóveel kunnen doen? Het staat er niet bij. Dit is hoe het leven soms is. Jij en ik, wij willen graag elk moment goed benutten. Maar soms gaat dat niet. Je leven staat stil... Je begrijpt er niets van. En toch, dat gebeurt, ook hier bij Paulus, de grote Paulus, de man die zóveel heeft betekend. Eén ding mag je weten: bij God bestaan geen verloren jaren. In Zijn licht heeft je leven zin, ook al zie jij die zin totaal niet. Denk even aan wijn: wijn heeft tijd nodig om te rijpen.

Die wijn ligt er maar, in die wijnkelder. Ogenschoijnlijk verloren tijd. Maar een wijnkenner weet beter. Dan komt er een nieuwe stadhouder. Stadhouder Felix wordt vervangen door stadhouder Festus. En Festus onderneemt actie. Maar Festus wil graag scoren bij de Joodse leiders. En daarom is hij van plan Paulus terug te sturen naar Jeruzalem. Maar als hij dat tegen Paulus zegt, dan beseft Paulus: 'Dat wordt mijn dood! Daar in Jeruzalem zullen ze mij vermoorden.' En Paulus zegt dan: 'Ik beroep mij op de keizer!' Dat recht had hij, want hij was niet alleen Jood, maar ook een Romeins staatsburger. En iedere Romein mocht zich op de keizer beroepen. Stadhouder Festus zegt: 'Oké, u beroept zich op de keizer? U zult naar de keizer toegaan!'

3. Dankzij Paulus' band met God worden alle opvarenden gered!

En dan begint het hoofdstuk waaruit we gelezen hebben, hoofdstuk 27. Stadhouder Festus roept een centurio, een hoofdman over honderd, en hij geeft hem bevel om Paulus naar Rome te brengen. Het mooie is: Julius is Paulus goed gezind. En er is nog iets moois: Paulus gaat niet alleen. Er zijn een paar vrienden van hem, die geen gevangenen zijn, maar die vrijwillig met hem meereizen. Hoe weten we dat? Dat weten we omdat Lukas vertelt in de 'wij'-vorm. 'Wij voeren langs kustplaatsen van Asia...' Lukas was er dus bij, en we lezen in vers 2 ook over een zekere Aristarchus, ook een vriend van Paulus. En misschien waren er nog wel meer vrienden die meevoeren. Vervolgens wordt dan die reis heel uitgebreid beschreven. Je ziet het op het kaartje. Ze varen eerst naar het noorden, naar Sidon, en dan ten noorden van het eiland Cyprus langs de kust van Klein-Azië, wat nu Turkije is. Dan komen ze aan in de havenplaats Myra. Vers 5: 'En toen wij de zee waarlangs Cilicië en Pamfilië liggen, overgevaren waren, kwamen wij aan in Myra in Lycië.' Daar wisselen ze van schip. Even tussen haakjes: bijna drie eeuwen later is er een christelijke gemeente in Myra die staat onder leiding van een bisschop. En hoe heet de bisschop van Myra? Nicolaas, 'onze' Sint-Nicolaas. Die kwam dus niet uit Spanje, maar uit Turkije. Vanuit Myra vaart Paulus nog verder langs de kust, en dan steken ze over naar het eiland Kreta. Ze komen aan in een plaats, die Schone Havens heet. De kapitein en de stuurman willen verder varen, maar Paulus waarschuwt. Vers 10: 'Mannen, ik zie dat de vaart zal plaatsvinden met hinder en grote schade, niet alleen voor de lading en het schip, maar ook voor ons leven.' Paulus zegt dus: 'Ik zie... dat het niet goed zal gaan.' God Zelf laat Paulus bepaalde dingen zien. En van lieverlee zal Julius, de centurio, dat gaan begrijpen, maar nu nog niet. Julius luistert nu naar de kapitein en de stuurman. Daarom varen ze verder, maar ze komen terecht in een afschuwelijke storm, de 'Euroklydon', dat is een beruchte Noordoostenwind. En je ziet op het kaartje dat het schip tussen Griekenland en Italië eindeloos lang aan het zwalken is op de zee, totaal stuurloos. De situatie is volkomen hopeloos. Kijk maar mee in vers 20: 'En doordat er gedurende vele dagen geen zon en geen sterren verschenen, en geen kleine storm ons teisterde, werd ons verder alle hoop op redding ontnomen.' Heb je dat weleens gehad, zo'n moment, dat je dacht: 'Dit wordt mijn dood...'? 'Ons werd alle hoop op redding ontnomen...' Deze mensen kijken de dood in de ogen... En dan staat Paulus op, en hij houdt een korte toespraak. Vers 21: 'O mannen, u had naar mij moeten luisteren en niet van Kreta weg moeten varen en zo deze hinder en schade moeten voorkomen.' Wil Paulus hier nog even zijn gelijk halen? Is dat niet een beetje kinderachtig? Neel! Paulus laat merken dat hij over andere informatie beschikt, dat God hem bepaalde dingen al heeft laten zien. Hij zegt dit hier om te onderstrepen dat wat hij nú gaat zeggen niet zómaar een losse flodder is, nee, het is betrouwbare informatie, het komt van God! En wát is dan nu zijn boodschap? Vers 22-26: 'Maar nu roep ik u ertoe op goede moed te hebben, want er zal geen verlies van iemands leven onder u zijn, maar alleen van het schip. Want deze nacht stond er bij mij een engel van God, van Wie ik ben en Die ik

ook dien; die zei: Wees niet bevreesd, Paulus, u moet voor de keizer terechtstaan; en zie, God heeft u allen die met u varen, geschonken. Heb daarom goede moed, mannen, want ik geloof God, dat het zo zal zijn als het mij gezegd is. Wij moeten echter op een of ander eiland terechtkomen.' Besef je hóéveel impact deze boodschap van Paulus gehad moet hebben? Al die mensen aan boord, ze weten dat Paulus éérder ook al gelijk had gehad. En nu horen ze dit! Terwijl ze geen enkele hoop meer op redding hadden, zegt Paulus: 'We zullen állemaal gered worden, want dat heeft God mij laten zien. Hij heeft het gezegd: Paulus, jij moet het overleven, want jij moet voor de keizer staan, en ál die mensen bij jou aan boord, die laat ik mét jou overleven. Ik geef ze als het ware aan jou!' En nu kom ik terug op die vraag van het begin. Wat heeft me nu zo geraakt in dit bijbelgedeelte? Weet je: het is de band van Paulus met God, waardoor Paulus niet alleen zélf gered wordt, maar waardoor ook ál die mensen aan boord gered worden. Die band van Paulus met God is dus niet alleen voor hemzélf belangrijk, maar óók voor zijn hele omgeving! Als Paulus niet aan boord was geweest, was dat schip vergaan en waren al die mensen verdronken. Dankzij Paulus hebben ze het gered!

4. Jouw band met God is óók voor je omgeving essentieel

Kijk, dit is het punt waar ik op wil wijzen: 'Jouw band met God is het mooiste geschenk voor je omgeving.' En dat is niet alleen hier zo. Aan het begin van de dienst hoorden we wat God tegen Abram zei, vele eeuwen eerder dan Paulus. Genesis 12: 2-3: 'Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en u zult tot een zegen zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.' Met andere woorden: de zegen van God stroomt als het ware via Abram de wereld in. Maar als dan de band tussen Abram en God verstoord raakt, verstopt, hoe moet dan die zegen de wereld in stromen? Elke keer moet Abraham terug naar God, en gelukkig doet hij dat ook, en alléén zo kan hij tot een zegen worden voor de wereld. Op een dag komt God bij Abraham op bezoek. Hij zegt: 'Ik ben van plan om Sodom te gaan verwoesten, die vreselijk zondige stad, waar zoveel onrecht is, en zoveel misdaad en afgoderij en corruptie en geweld.' Abraham schrikt als hij dat hoort, want in Sodom woont zijn neef Lot met zijn vrouw en twee dochters. Abraham gaat pleiten voor Sodom en zegt: 'Maar HERE, als er nou vijftig rechtvaardigen zijn in de stad, gaat U hem dan toch verwoesten?' En God zegt: 'Nee, dan zal Ik dat niet doen.' Vervolgens gaat Abraham als het ware 'afdingen'. 'En als er veertig rechtvaardigen zijn, HERE? En dertig? En twintig? En tien?' En God zegt: 'Als er tien rechtvaardigen zijn, zal Ik de stad niet verwoesten.' Maar zelfs die tien zijn er niet. De stad wordt verwoest, alleen Lot en zijn vrouw en zijn dochters krijgen de kans om te ontsnappen. Zie je dat? Tien mensen hadden de hele stad Sodom kunnen redden, als zij een hechte band met God gehad hadden. Tien mensen hadden dat cadeau kunnen geven aan de stad: hun band met God, die had de stad gered. Een paar eeuwen later wordt het volk Israël door God bevrijd uit de slavernij van Egypte. Onder leiding van Mozes trekken ze naar het Beloofde Land. Daar aangekomen worden twee spionnen het land ingestuurd. De twee spionnen komen in de stad Jericho in het huis van een prostituee, Rachab. Het huis staat op de stadsmuur. De spionnen worden gezocht door de politie, maar Rachab verstoppt ze in haar huis. Waarom doet ze dat? Rachab heeft gehoord over de God van Israël, en op die God stelt ze haar vertrouwen. De spionnen zeggen tegen haar: 'Omdat u vertrouwt op God, zal uw huis overeind blijven staan. U mag uw hele familie uitnodigen in uw huis.' Dat doet Rachab. Als vervolgens de stad Jericho wordt ingenomen en verwoest blijft het huis van Rachab als enige huis overeind staan. Niet alleen Rachab wordt gered, maar ook al die mensen in haar huis. Rachabs band met God wordt haar mooiste cadeau aan de mensen om haar heen. Zo zou ik verder kunnen gaan. Nog een héél ander voorbeeld, nu uit het Nieuwe Testament. Paulus schrijft een brief aan de gemeente in de stad Korinthe. Hij schrijft aan mensen die tot geloof gekomen zijn, maar van wie de partner niet gelooft. En dan zegt hij: 'Als je partner niet gelooft, maar die ander wil wel met je doorgaan, blijf dan bij elkaar.' En dan staat er in 1 Korinthe 7: 13-14: 'En als een vrouw

een ongelovige man heeft en deze stemt er van harte mee in bij haar te wonen, moet zij hem niet verlaten. Want de ongelovige man is geheiligd door zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd door haar man. Anders waren immers uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.' Zie je dat? Als jij de enige bent in je gezin die gelooft, dan zijn door jouw geloof je partner heilig en je kinderen heilig. Dat wil zeggen: ook zij horen bij God, ook zij delen in de zegen van God. Jouw band met God is het mooiste cadeau wat je aan hen kunt geven. Onderschat het nooit, wat dat betekent voor de mensen om je heen: dat jij gelooft, dat jij Jezus volgt, dat jij je toewijdt aan Hem. Als jij slordig bent in je gebedsleven, dan schaadt dat niet alleen je eigen ziel, maar óók je omgeving. Als jij de Bijbel links laat liggen, dan krijgt niet alleen je eigen ziel uitdrogingsverschijnselen, nee, het is ook voor de mensen om je heen een groot verlies. Als jij te hooi en te gras naar de kerk gaat, dan weer wel, dan weer niet, dan is dat niet alleen voor je eigen leven een risico, maar óók voor de mensen om je heen. Omgekeerd kun je zóveel betekenen voor de mensen om je heen als je een vaste band met God hebt. Zoveel! Een voorbeeld: ik zag een stukje uit de dienst bij de begrafenis van Anne-Marie Kool. Anne-Marie ken ik uit de tijd dat ik bij IFES werkte, de International Fellowship of Evangelical Students, de internationale christelijke studentenbeweging. Anne-Marie was acht jaar ouder dan ik, zij had theologie gestudeerd in Utrecht en ze schreef een vuistdik proefschrift over de zendingsgeschiedenis van Hongarije. Ze verhuisde naar Hongarije en is daar gaan werken als hoogleraar en als zendeling, niet alleen in Hongarije maar ook in Kroatië en in Servië. Een bijzondere vrouw. Ze is altijd single gebleven. Eerder deze maand, op 4 juni, overleed ze, 68 jaar oud, aan de gevolgen van borstkanker. In de afscheidsdienst sprak een student met een Roma-achtergrond. U weet: Roma worden vaak zigeuners genoemd, Roma worden overal veracht en gediscrimineerd. Deze Roma-student hield een ontroerende toespraak. Hij zei dit: 'Lieve familie, vrienden en collega's van Anne-Marie, ongeveer twaalf jaar geleden ontmoette ik Anne-Marie op de Evangelische Theologische Hogeschool in Osijek, Kroatië. Vanaf het begin had ze naar ons als studenten een warme uitstraling, we voelden ons welkom bij haar. Ze had altijd een glimlach op haar gezicht en ze had ook altijd tijd voor studenten. Ze scheen altijd thee te hebben en ook stroopwafels. Ze zorgde er altijd voor dat je je thuis voelde. Op een dag nodigde ik haar uit voor de lunch omdat ik allerlei vragen had die te maken hadden met mijn toekomst als Roma. De wijsheid die zij toen met mij deelde had zo'n enorme impact op mijn leven dat ik aan haar vroeg of ik haar voortaan 'mama' mocht noemen. Vanaf die dag zag ik haar niet alleen als mijn docent, maar ook als mijn geestelijke moeder en mentor. In de tien jaar daarna heb ik nooit meer een belangrijke beslissing genomen zonder eerst met haar te overleggen. Haar wijsheid, aanmoediging en gebed vormden mij op talloze manieren. Anne-Marie hield van Roma, en iedereen die haar kende kon dat zien. Vandaag zeg ik namens de christelijke kerk van de Roma: 'Dankuwel, mama.' Tot het laatst toe liet u zien wat het betekent om trouw te zijn aan God in de meest moeilijke omstandigheden. Mama, ik hou zowel van u als van Jezus. Daarom geeft het mij troost en vreugde dat ik weet dat Jezus en u nu samen zijn. Dankuwel, mama, we zullen u missen, maar nooit vergeten.' Tot zover deze jonge christelijke Roma-kerkleider. De band van Anne-Marie Kool met God was voor hem het grootste geschenk van zijn leven.

5. Wees bloedzuinig op je band met Jezus Christus!

Wij gaan nu de week van voorbereiding op het Heilig Avondmaal in. Het Avondmaal is van essentieel belang voor jouw geloof. Maar ik hoop dat je deze week over nóg iets nadenkt. Want er is meer dan alleen jouw eigen geloof. Jouw band met God is óók van essentieel belang voor de mensen om jou heen. Dat is wat dit hoofdstuk mij heeft geleerd, Handelingen 27. Ik sméék je om je geestelijk leven niet te verwaarlozen. Ik sméék je om het Heilig Avondmaal op waarde te schatten. Om niet te denken: 'Nou ja, zo'n Avondmaalsdienst duurt zo lang, ik sla wel een weekje over.' Ik sméék je om **bloedzuinig** te zijn op de band met Jezus Christus. Want jouw verbondenheid met je Redder is voor de mensen om jou heen het aller-, allermooiste cadeau. Amen.